

Teksten viering rond Schrift en Tafel

Ekklesia Tilburg

5 december 2021: tweede zondag in de advent

"Het visioen zal doorverteld"

Voorganger: Jan Glorius

Lezingen:

Maleachi 3: 1 – 12

Lucas 3: 1 - 6

INLEIDING

Welkom bij deze viering op de tweede zondag in de advent.

"Het visioen zal doorverteld" is het thema van de vieringen van deze bijzondere periode in het kerkelijk jaar.

Op Kerstavond lezen we uit de grote profeet Jesaja, maar op de zondagen van de advent, lezen we visioenen van vier van de twaalf zogenaamde "kleine profeten". Ze worden "klein" genoemd omdat hun boeken kort.

Vorige week vertelde Ingrid over een heftig visioen uit Zacharia, volgende week en de week daarop komen Sefanja en Micha aan bod.

Vandaag lezen we uit het boek van de profeet Maleachi. Inderdaad maar een kort boek: je hebt het in ruim tien minuten wel uit, maar het is de moeite waard om het een keer helemaal te lezen. Ik vond het in ieder geval boeiend en helder.

In het visioen dat Maleachi ons doorvertelt horen we hoe God orde op zaken komt stellen in de tempel van Jeruzalem en bij het volk van Israël.

In de tweede lezing uit Lucas, komen we nog twee profeten tegen.

We lezen over het begin van het optreden van Johannes de Doper en Voorloper en daarbij wordt een citaat uit Jesaja aangehaald.

"Maak de weg van de Heer gereed, maak recht zijn paden." (3: 4)

Laten we maar beginnen om ruimte te maken voor onszelf en voor het Woord, met wat stilte en gebed en het ontsteken van twee kaarsen van de adventskrans..

GEBED (Psalm 80: 1 – 4)

God, U zorgt voor Israël,
zoals een herder voor zijn schapen zorgt.
Luister naar ons gebed.

Uw troon staat in de hemel,
een stralend licht schijnt om U heen.

Kom naar ons toe,
laat U zien aan de stammen van Efraïm, Benjamin en Manasse.
laat zien hoe machtig U bent,
en kom ons redden.

God, geef ons weer kracht.
Kom bij ons en bescherm ons,
dan zijn we gered.

OVERWEGING

Het visioen uit het boek Maleachi dat we vandaag hoorden,
dat er een bode komt – de engel van het verbond – die orde op zaken komt
stellen,
staat in het midden van het boek.
Het is de kern van wat er te vertellen is.

Om dat visioen goed te kunnen plaatsen is het nuttig om de context te weten.

Het boek Maleachi gaat over de lauwheid en de onverschilligheid
van de gelovigen uit zijn tijd tegenover de Enige.
En over het regelrechte onrecht aan de zwakken dat daarvan het gevolg was.
Het was behoorlijk mis, zo in de tijd na de ballingschap.

Vooraf de Priesterlijke kaste maakte er een potje van.
Zij beheerden de tempel van Jeruzalem
en zouden dat eerlijk en eerbiedig moeten doen in de ogen van God en de
mensen.

Maar ze waren vooral uit op geld.
Er werd handel gedreven.
Er was corruptie.
Er was sprake van misbruik van de tempelbelasting, "de tienden."
Deze werden onrechtvaardig opgelegd.
En zoals in alle tijden werden vooral de armen, de dagloners,
de weduwen en wezen en alle vreemdelingen daar de dupe weren.

God voelde Zichzélf belazerd en bestolen, aldus Maleachi.
Wie een zwakke onrecht aandoet, doet God onrecht aan.
Wie van de armen steelt, steelt van God.

Met de rituelen namen de priesters het ook al niet zo nauw.
Zonder blikken of blozen offerden ze
manke, zieke en zelfs gestolen dieren.
Een schande!

In het eerste hoofdstuk klaagt God daarover:
*Als jullie met een blind offerdier aankomen, zeggen jullie:
'wat geeft dat nou?'*

*Of als jullie aankomen met een kreupel of ziek offerdier:
'Dat geeft toch niks?' (1: 87 - 8)*

Wie de rituelen niet serieus neemt, neemt ook God niet serieus.

Dat alles is een grove vorm van ontrouw.

Maar ook het gewone volk is ontrouw.

Maleachi ageert tegen de vele echtscheidingen die er plaatsvinden.

"Behandel de vrouw uit je jeugd niet trouweloos" (2: 15)
spreekt God bij monde van deze profeet.

Het is mij niet helemaal duidelijk
of Maleachi hiermee ook letterlijk echtscheidingen bedoelt,
of dat hij dit beeld als een metafoor gebruikt
voor de ontrouw aan het geloof
dat de gelovigen in hun jeugd hebben meegekregen.
Of allebei, dat kan ook.

Dan is daar dus dat visioen.

Er komt een bode;

"de Heer naar wie jullie uitzien, de engel van het verbond." (3: 1)

Die komt orde op zaken stellen.

Dat gaat er heftig aan toe:

*Vuur van de edelsmid,
loog van een wolwasser
het smelten van zilver*

en het zuiveren en zeven van goud en zilver. (3: 2 - 3)

Bij een visioen denk je altijd aan iets wat in de verre toekomst plaats zal vinden.

Aan iets groots en heftigs.

Maar dat is niet zo.

Dit visioen van Maleachi gebeurt hier en nu.

In ons eigen leven en wellicht minder heftig dan je denkt!

Iedereen maakt een proces door van zuiveren en zeven.

Als je jong bent heb je dat meestal nog niet in de gaten.

Maar eenmaal ouder, wijzer en grijzer geworden,
zoals wij die hier zitten inmiddels allemaal wel zijn
(uitzonderingen daargelaten),
dan begrijpen we iets van dat louteringsproces
dat plaats vindt in ieder mensenleven.

De dromen en idealen uit je jeugd komen nooit allemaal uit,
gelukkig maar misschien.

Het leven is anders dan je dacht toen je nog jong was.

Naast succes en geluk is er verlies, tegenslag, teleurstelling,
vermoeidheid, ziekte, ruzie en onenigheid...

Je ontdekt gaandeweg wat écht belangrijk is in je leven
en wat slechts opsmuk en luxe is.

Dat geld en goed belangrijk zijn om comfortabel te leven,
maar dat het verwerven ervan niet het hoogste doel in je leven mag zijn
en nooit ten koste mag gaan van anderen.

Dat je trots mag zijn op wat je bereikt hebt,
maar ook dat status en macht je niet het recht geven
om op anderen neer te kijken.

Dat het belangrijk en aangenaam is om er netjes en mooi uit te zien,
maar dat échte schoonheid van binnen zit.
Dat autonomie en zelfbeschikking je tot een sterk individu maken,
maar dat - als puntje bij paaltje komt, -
je de regie over je leven niet zelf in handen hebt.

Deze oude Christelijke waarden, die je wellicht in je jeugd al hebt meegekregen,
hebben zin en betekenis gekregen.

Door schade en schande werd je wijs,
Je betaalde je leergeld.

De crisissen in je leven doen je smelten en vormen je om tot wie je bent.
Het is vaak een zwaar proces.
Maar in de meeste gevallen - en als je er niet aan onderdoor gaat -
is het uiteindelijk ook een goed en mooi proces
dat je maakt tot wie je bent: gelouterd en oprecht

Sommigen van ons zien in dit proces de Hand van God.
Het is de Enige die ons kneedt en vormt.
Dat is in ieder geval wat Maleachi verkondigd.

Daarom, zo is zijn boodschap,
moeten we vol eerbied voor God staan.
En daar hoort bij dat je eerlijk en rechtvaardig bent.
En respectvol zorgt draagt voor de zwakken.
En - o ja - zo zegt hij er nog bij:
laat je liefde niet in de steek.

...

De lezing uit het evangelie volgens Lucas gaat ook over inkeer en loutering.
"Maak de weg van de Heer gereed, maak recht zijn paden." (3: 4)
zo wordt Jesaja geciteerd.
De Heer komt en wij moeten Zijn weg gereed maken.

In Maleachi is het de Enige die aan de slag gaat met ons mensen,
bij Lucas zijn wij mensen het die aan de slag moeten met God.

"Maak recht zijn paden."
Zorg dat er geen obstakels zijn tussen God en jou.

Maar let op!

De weg van de Heer heeft tweerichting verkeer.
De Heer zal naar ons toekomen,
daar zien we naar uit in deze advent én in ons leven.
Maar wij willen ook de weg van de Heer gaan, naar God toe.

God verlangt naar ons
en wij verlangen naar God.

En het is dit wederzijdse verlangen
*dat iedere kloof zal dichten,
elke berg en heuvel zal slechten
en dat kromme wegen recht maakt.* (3: -5)

Een verliefde puber op weg naar vriendje of vriendinnetje
neemt de kortste weg,
die fietst niet eerst nog een rondje door het park!
Zo zullen ook wij, als we van God houden, de kortst weg nemen.

Geen lauwheid of onverschilligheid, geen halve-bakkerigheid,
maar een oprecht zoeken naar God.

Dat is wat de lezingen ons vandaag voorhouden.
Zo gaan we, zonder omwegen, op weg naar Kerstmis.

SLOTWOORD EN ZEGENWENS

Een goed boek herken je onder andere aan de beginregel.
Menig schrijver breekt zich daar het hoofd over!
Zo'n zin moet prikkelend zijn en uitdagen tot verder lezen.
Ook moet er al iets van de sfeer van het boek in naar voren komen.

Maleachi heeft zo'n goede openingszin!
Tenminste als je vers 1, de aanhef, weglaat.:
*"Profetie. De woorden die de HEER tot Israël heeft gesproken bij monde van
Maleachi."*

Daarna komt vers 2 met de échte eerste zin:

*"Ik heb jullie lief – zegt de HEER -, en jullie zeggen:
'Waaruit blijkt die liefde dan?'"*

Maleachi schrijft dit als een regelrecht verwijt.

"Ik heb jullie lief – zegt de HEER –"
Bij die liefde van God mogen geen kritische vragen gesteld worden, door
niemand: dat is ongepast en onterecht.

Toch is de vraag *"waaruit blijkt die liefde dan?"* op zich zo gek nog niet.
Maar dan moet je de vraag niet aan God stellen, maar aan jezelf.

*Ik heb jullie lief – zegt de HEER -,
en dat jij dan bij jezelf nagaat:*

Waar ervaar ik God's liefde in mijn leven?
In de mensen om me heen?
In de mooie, goede, gelukkige dingen?
Of ook – en misschien wel vooral - in wat pijnlijk,
beschamend, verdrietig en ellendig is?

Nog prikkelender wordt het wanneer je de vraagstelling omdraait.
Dat wij zeggen:

"God, wij houden van U, wij zien uit naar Uw komst met Kerstmis."

En dat God dan aan ons vraagt:

"Maar waaruit blijkt die liefde dan?"

Wat doe daarvoor en wat laat je daarvoor?"

En wie merkt daar iets van?"

God heeft alle recht ons die vraag te stellen!

Als ik voor mezelf spreek dan is mijn geloof in God vooral een twijfelend tasten
en mijn liefde voor God vooral een nieuwsgierig verlangen om te weten wie God
is. Is dat genoeg?

Deze twee vragen dus:

Waar merk ik aan dat God van mij houdt?

En: wie merkt er wat van dat ik van God hou?

Die wil ik jullie meegeven voor deze week.

Mijmer daar maar eens over
onder de zegen van God, die ons liefheeft,
De Zoon die komt,
en de Geest die ons altijd bijstaat.

Amen